

CONTINGUTS BÀSICS	AMPLIACIÓ DE CONTINGUTS (Si surten als textos, es posarà nota d'aclariment).
Elements de l'oració. Casos i funcions.	
<p>La flexió nominal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'article • La primera i segona declinació. • La 3ª declinació o declinació atemàtica: <ul style="list-style-type: none"> ❖ temes en oclusiva. ❖ temes en nasal, -ντ i líquida. ❖ temes en sigma (tipus γένος o τριήρης). ❖ temes en vocal suau: πόλις. ❖ Substantius irregulars de doble tema (γυνή) i els de tipus νύξ o γάλα. • Adjectius 1ª classe. • Adjectius 2ª classe (tipus εὐδαίμων i ἀληθής) i de la 3ª classe l'adjectiu πᾶς, πᾶσα, πᾶν. • Graus de l'adjectiu: comparatiu i superlatiu regulars en -τερος i -τατος. 	<p>La declinació àtica (tipus νοῦς i ὄστούν).</p> <p>La 3a declinació o declinació atemàtica:</p> <ul style="list-style-type: none"> • temes en -ας (κρέας) • temes en diftong i en vocal suau (excepte πόλις). <p>Altres substantius irregulars.</p> <p>Adjectius tipus γλυκύς.</p> <p>Adjectius irregulars: πολὺς, μέγας Comparatiu i superlatiu en -ίων /-ιστος i irregulars. Els numerals.</p>
<p>La flexió pronominal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personals de primera i segona persona singular i plural. • Demonstratiu (ὅδε, οὗτος, ἐκεῖνος; αὐτός). • Pronom relatiu ὅς. 	<p>Pronoms reflexius, recíproc.</p> <p>Altres relatiu, indefinit o interrogatiu.</p> <p>Pronoms indefinits τις i ἄλλος, i interrogatiu τίς.</p>
<p>VERBS:</p> <p>Verbs temàtics, contractes i εἰμί: els següents temps i modes</p> <ul style="list-style-type: none"> • VEU ACTIVA: present, imperfet, futur, aorist d'indicatiu. Infinitiu (present i aorist). Participi (present i aorist). • VEU MITJANA: present, imperfet, futur, aorist d'indicatiu. Infinitiu (present i aorist). Participi (present i aorist). • VEU PASSIVA: present i imperfet d'indicatiu. Participi de present. <p>Aorist temàtic: indicatiu veu activa i mitjana</p>	<p>Els verbs atemàtics o en -μι (tret d'εἰμί)</p> <p>La resta de modes (imperatiu, subjuntiu i optatiu) i temps (perfet, plusquamperfet, aorist passiu)</p> <p>Aorist temàtic: resta de modes i veu passiva</p>
Principals preposicions.	Formació de l'adverbi i graus de l'adverbi

<p>SINTAXI</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Sintaxi casual bàsica (inclou complement agent, datiu possessiu, doble acusatiu, segon terme de la comparació i complement del superlatiu). ● Juxtaposició i coordinació. Oracions principals i coordinades: nexes coordinatius. ● Oracions subordinades de relatiu. ● Oracions subordinades d'infinitiu amb subjecte en acusatiu. ● Oracions subordinades completives amb ὅτι + indicatiu ● Oracions de participi: concertat (atributiu i apositiu), absolut, participi predicatiu referit al complement. ● Oracions subordinades adverbials causals (ὅτι), temporals (ὅτε, ὡς, ἐπεὶ), condicionals (εἰ), finals (ἵνα). ● Infinitiu concertat (complement de verb, sense subjecte en acusatiu) 	<p>Ordre i prohibició. Estil directe vs indirecte.</p> <p>Construcció personal d'infinitiu</p> <p>Participi predicatiu referit al subjecte.</p> <p>La resta de subordinades adverbials, especialment quan es construeixin amb subjuntiu o optatiu. Altres usos de l'infinitiu.</p>
---	--

Etimologia i derivats

A

1. ἀγγέλλω: anunciar

- àngel: esperit celestial, missatger de Déu.
- evangeli (+ εὐ, “bo”): cadascun dels quatre primers llibres del Nou Testament que contenen el missatge cristià, considerat “bo”.

2. αγω: conduir

- pedagog: antigament era l'esclau que conduïa els nins (ὁ παῖς, παιδός) a l'escola; avui és la persona que té al seu càrrec l'educació i l'ensenyament.
- demagog: a l'antiga democràcia atenesa eren aquells individus que, gràcies a la seva portentosa oratòria, arrossegaven el poble (δῆμος) més dòcil; avui els demagogs són els polítics que intenten captar votants amb arguments falsos i simplistes.

3. ἄγων, ὄνος (ὄ): lluita, competició

- agonia: període de transició entre la vida i la mort.
- protagonista (+ πρωτος, “primer”): personatge principal d'un drama, d'una novel·la, d'un poema èpic, etc.

5. αἷμα -ατος (τό): sang

- hematoma: embassament de sang a l'interior dels teixits o en una cavitat orgànica.
- hemorràgia (+ ρήγνυμι, “rompre”): sortida de sang fora dels vasos que la contenen.
- anèmia (+ α privativa): malaltia de la sang on hi ha una disminució de la concentració d'hemoglobina.

6. ἀκούω: escoltar

- acufen (+ φαίνω, “aparèixer”): sensació de sentir un so interior que no prové, per tant, de l'exterior.
- acústica: part de la física relativa al so.

8. ἄκρος -α -ον: extrem, alt

- acròpoli (+ πόλις, «ciutat») o acròpolis (les dues formes són correctes): en les ciutats gregues antigues, part alta, que servia sobretot com a lloc de defensa en moments de perill i com a centre de cultes religiosos i cívics.
- acrònim (+ ὄνομα, «nom»): qualsevol abreviació formada amb lletres o segments inicials o finals extrets dels mots que componen una frase, que és pronunciable com un mot ordinari. Ex.: *radar*, *làser*, *UNESCO*, etc.

9. ἄλγος, -ους (τό): dolor

- nostàlgia (+ νόστος, “retorn”): desig obsessiu de retorn a la pàtria, al poble o a la llar familiar; enyorança.
- analgèsic (+ ἄ privativa): medicament que suprimeix el dolor.

-
-

10. ἀμφί: al volant de

- amfibi (+ βίος, “vida”): que pot viure en un medi terrestre i aquàtic.
- amfiteatre (+ θεάομαι, “contemplar”): edifici romà on eren celebrats diferents espectacles públics, de planta el·líptica, amb un espai central (l’arena) on tenia lloc l’espectacle i una gòber de graderies que el voltaven.

11. ἀνήρ, ἀνδρός (ὁ): home

- androgin (+ γυνή, “dona”): de sexe difícil de determinar.
- poliàndria (+ πολύ, “molt”): sistema matrimonial, segons el qual una mateixa dona pot unir-se legalment amb més d’un home.

13. ἄνθρωπος, -ου (ὁ): home

- filantrop (+ φιλέω, “estimar”): persona que estima el gènere humà, altruista.
- antropologia (+ λόγος, “estudi”): ciència que estudia l’home i, en un sentit més ampli, els homínids.

14. ἀρχαῖος, -α, -ον: antic

- arqueologia (+ λόγος, «estudi»): mètode per a elaborar història que utilitza com a documents qualsevol mena de vestigis materials deixats pels homes.
- arcaisme: mot caigut en desús.

15. ἀρχή, -ῆς (ἡ): poder, autoritat, principi < ἄρχω (“governar”)

- monarquia (+ μόνος, “únic”): forma de govern en la qual el poder és exercit per una sola persona, designada per dret d’herència o per elecció, amb caràcter vitalici.
- oligarquia (+ ὀλίγος, “poc”): règim familiar on el poder és en mans d’un grup reduït de persones, d’una família, d’una classe social o d’un grup de pressió, ja sigui econòmic o polític.
- arquitecte (+ τέχνη “art”): professional que dissenya els plans per a fer els edificis i, per tant, en dirigeix, “governa”, la construcció.

B

16. βαρύς, εἶα, ὄ: pesat

- isòbara (+ ἴσος, “igual”): dit de la □tmos que uneix els punts que enregistren una pressió □tmosfèrica igual.
- baríton (+ τόνος, “tensió”, “ritme”): cantant que té una veu més greu que la del tenor i menys que la del baix.

17. βιβλίον, -ου (τό): llibre

- biblioteca (+ τίθημι, “col·locar”): lloc que conté una col·lecció de llibres
- bibliòfil (+ φιλέω, “estimar”): persona amant dels llibres, especialment dels rars o preciosos.

18. βίος, -ου (ὁ): vida

- biografia (+ γράφω, “escriure”): història de la vida d’algun personatge, escollit generalment en virtut de la seva activitat o del seu ressò públic.
- biologia (+λόγος, “estudi”): ciència que estudia els éssers vivents.
- simbiosi (+ σύν, “amb”): associació física prolongada entre dos o més organismes de diferents espècies.

-
-

19. βοῦς, βοός (ὁ): bou

- bulímia (+ λιμός, “fam”): trastorn alimentari de fam insaciable, generalment seguit de vòmits; literalment vol dir “fam de bous”.
- bucòlic: tranquil, harmoniós; relatiu o pertanyent a la vida i l'ocupació dels pastors, que treballaven principalment amb bous.
- hecatombe (+ ἑκατόν, “cent”): sacrifici de cent bous. Avui hecatombe és sinònim de gran matança.

Γ

20. γάμος, ον (ὁ): matrimoni

- poligàmia (+ πολύ, «molt»): unió matrimonial d'un individu amb dos o més individus
- monogàmia: unió matrimonial d'una persona sols amb una (μόνος, η, ον) altra.
- endogàmia (+ ἔνδον, «dins»): unió matrimonial amb persones del propi grup, clan, etc.

21. γένος, εος (το): naixement

- gènesi: origen; primer llibre de la Bíblia, on hi ha la narració de la creació.
- genealogia (+ λόγος, “estudi”): sèrie de progenitors o ascendents d'un individu, d'una família.
- genètica: branca de la biologia que estudia els fenòmens de l'herència i de la variació.

22. γέρων, -οντος (ὁ): vell

- geriatria (+ ἰατρός, “metge”): part de la medicina que estudia les malalties pròpies dels vells.
- lengua□□a□cia (+ κράτος, “poder”): sistema polític i social dominat pels vells.

23. γῆ, γῆς (ἡ): terra

- lengua□□a (+ γράφω, “escriure”): lengua□ que estudia la Terra.
- hipogeu (+ ὑπο, “sota”): subterrani on els antics conservaven els cadàvers.

24. γλῶσσα, ᾶς (ἡ): llengua

- diglòssia: situació en què dues llengües no conviuen en igualtat de condicions, una per a situacions formals i l'altra per a informals.
- glosador: persona que es dedica a recitar gloses, un tipus de composició oral molt famós a les Illes.
- glossari: diccionari de mots rars, difícils o arcaics ordenats alfabèticament, que són explicats per altres de més corrents i moderns generalment de la mateixa llengua.

25. γράφω: escriure

- topografia (+ τόπος, “lloc”): conjunt de particularitats que presenta la superfície d'un terreny.
- autògraf (+ αὐτός, “el mateix”): escrit de la mateixa mà de l'autor.

26. γυνή, γυναικός (ἡ): dona

- ginecologia (+ λόγος, “estudi”): branca de la medicina que estudia l'aparell genital de la dona.
- poligínia (πολύ, “molt”): sistema matrimonial segons el qual un home pot unir-se legalment amb més d'una dona.

-
-

Δ

27. δέρμα, ατος (το): pell

- dermatitis: inflamació de la pell.
- dermatòleg (+ λόγος, “estudi”): metge de la pell.
- epidermis (+ επί, “sobre”): capa exterior de la pell.

28. δῆμος, ου (ὸ): poble

- democràcia (+ κράτος, “força»): el govern del poble.
- endèmic (+ εν, “dins”): dit de l'espècie que viu exclusivament en una àrea geogràfica determinada. Com que aquesta espècie és d'aquell territori (χθῶν) també és autòctona (+ αὐτός, “un mateix”).
- epidèmia (+ επι, “sobre”): malaltia que afecta una zona concreta.
- pandèmia (+ πᾶς, πᾶσα, πᾶν, “tot”): malaltia estesa a molts països o continents, que ataca gairebé tots els individus d'un país.

29. δόξα -ης (ῆ): opinió

- ortodox (+ ὀρθός, “correcte”): conforme al pensament políticament correcte.
- heterodox (+ ἕτερος, “l'altre”): conforme al pensament políticament incorrecte.
- paradoxa (+ παρὰ, “contra”): contradicció.
- dogma: veritat universal i indiscutible.

E

30. εἶδος, ους (τό): figura, forma

- antropoide (+ ἄνθρωπος, “home”): semblant a l'home
- asteroide (+ ἀστήρ, “estel”): nom donat als petits planetes situats, principalment, entre Júpiter i Mart.
- ídol: imatge amb atributs divins. Per extensió, persona o cosa que és objecte d'un culte, excessivament estimada.

31. ἔργον, ου (τό): treball

- ergonomia (+ νόμος, “lleí”): ciència que tracta de l'adaptació del treball a les condicions psicològiques i anatòmiques de la persona per així millorar-ne el rendiment.
- energia (+ εν, “dins”): potència activa d'un organisme, capacitat d'obrar, de produir un efecte.
- taumaturg (+ θαυμάζω, “admirar”): sinònim de mag, persona que fa miracles, fets admirables.

32. εὖ: bo

- evangeli (+ ἄγγελος, “missatger”): cadascun dels quatre primers llibres del Nou Testament on és contingut el missatge cristià.
- eufòria (+ φέρω, «portar»): manifestació exagerada d'alegria, d'optimisme, etc.

-
-

Z

33. ζῷον, ου (τό): animal

- zoologia (+ λόγος, «estudi»): ciència que té per objecte l'estudi dels animals.
- zoofília (+ φιλέω, “estimar”): afecció exagerada pels animals.

H

34. ἥλιος, ου (ό): sol

- heliocentrisme (+ κέντρον, “centre”): sistema astronòmic que suposa el Sol situat al centre del sistema solar.
- helioteràpia (+ θεραπεύω, “cuidar”): tractament mitjançant l'exposició de la totalitat o d'una part del cos als raigs solars. Popularment és coneguda com a *bany de sol*.

35. ἡμέρα, -ας (ἡ): dia

- hemeroteca (+ τίθημι, “col·locar”): lloc on hom guarda i col·lecciona publicacions periòdiques, especialment els diaris.
- efemèride (+ ἐπί, “sobre”): commemoració d'un fet històric.
- efímer (+ ἐπί, “sobre”): de curta durada.

Θ

36. θάλασσα, ας (ἡ): mar

- talassoteràpia (+ θεραπεύω, “cuidar”): tractament de malalties mitjançant banys de mar.
- talassocràcia (+ κράτος, «poder»): supremacia marítima que tenia antigament Creta sobre el mar Egeu.

37. θάνατος, ου (ό): mort

- eutanàsia (+ εὖ, “bo”): mort provocada, sense sofriments, amb mitjans adequats.
- tanatori: edifici o local de serveis funeraris dotat de capelles o sales de vetlla dels difunts.

38. θεός, οῦ (ό): déu

- teocentrisme (+ κέντρον, “centre”): doctrina que considera que Déu és el centre de tota la realitat.
- teocràcia (+ κράτος, “poder”): forma de govern en la qual la sobirania emana directament de la divinitat i el govern és exercit per castes sacerdotals o per monarques divinitzats.
- politeisme (+ πολύς, πολλή, πολύ, “nombrós”): forma de religió que reconeix diverses divinitats.

I

39. ἰατρός, ου (ό): metge

- pediatre (+ παῖς, “nin”): metge dels nins.
- foniatre (+ φωνή, “veu”): metge de la veu

-
-

40. **ἱερός, ἄ, ὄν: sagrat**

- jerarquia (+ ἀρχή, “poder”): autoritat sagrada; relació de primacia i subordinació que lliga les diverses persones, o grups de persones, que constitueixen una organització.
- jeroglífic (+ γλύφω, “esculpir”): escriptura dels antics egipcis.
- hieràtic: relatiu als usos sagrats; per extensió, sever, solemne, que no deixa entreveure cap sentiment.

41. **ἵππος, ου (ὄ): cavall**

- hipòdrom (+ δρόμος, “cursa”): recinte on hom disputa curses de cavalls o exercicis eqüestres.
- hípica: conjunt de coneixements relatius a la cria i ensinistrament dels cavalls.

K

42. **καλός, ή, ὄν: bell**

- cal·ligrafia (+ γράφω, «escriure»): art d'escriure les lletres d'un alfabet de manera artificiosa, segons un model, amb una intenció estètica.
- calidoscopi (+ εἶδος, “figura”, + σκοπέω, «observar»): instrument òptic consistent en un tub dins el qual hi ha fragments de vidres acolorits i miralls disposats de manera que apareix una figura de simetria radiada que varia il·limitadament en agitar-lo.

43. **καρδία, ας (ή): cor**

- cardiòleg (+ λογος, “ciència”): metge especialista del cor.
- taquicàrdia (+ ταχύς, “ràpid”): acceleració del ritme cardíac.

44. **κεφαλή, ης (ή): cap**

- cefalàlgia (+ ἄλγος, “dolor”): dolor al cap.
- cefalòpodes (+ ὄ πούς, ποδός, “peu”): classe de mol·luscs marins, de cap ben diferenciat i de peu transformat en braços o tentacles.

45. **κόσμος, ου (ὄ): ordre**

- cosmogonia (+ γένος, “naixement”): doctrina que parla sobre l'origen i la formació de l'Univers.
- cosmètica: art que tracta sobre els productes utilitzats per a conservar i embellir els cabells, la pell, les dents, les ungles, etc.
- cosmonauta (+ ναύτης, “mariner”): astronauta.

46. **κράτος, εος (το): força, poder**

- aristocràcia (+ ἄριστος, “el millor”): antiga forma de govern en què el poder residia en un grup social minoritari o reduït, privilegiat per raó del seu llinatge, pel seu poder econòmic o per circumstàncies personals (intel·ligència o nivell cultural); avui l'aristocràcia és un estament de la noblesa.
- democràcia (+ δῆμος, “poble”): govern del poble.

-
-

Λ

47. λατρεία, ας (ή): adoració

- idolatria (+ εἶδος, “figura”): culte, amor excessiu, a una persona o cosa.
- egòlatra (+ εγω, “jo”): persona encantada d'haver-se conegut, que es ret culte a ella mateixa.

48. λεγω: “parlar” (λέξις, -εως (ή) i λόγος, -ου (ό))

- dislèxia (+ δύς, “amb dificultat”): dificultat d'identificar, de comprendre i de reproduir els símbols escrits.
- apologia (+ απο, “lluny de”): dissertació per apartar un d'una cosa.
- pròleg (+ προ, “davant”): introducció a una obra que acostuma a ressenyar-ne els mèrits, el valor, o també a situar-la enmig d'un context.
- diàleg (+ διά, “a través de”): conversa entre dues o més persones.
- homòleg (ὁμος, “igual”): semblant a una cosa, equivalent.

49. λίθος, ου (ό): pedra

- monòlit (+ μόνος, «un de sol»): monument de pedra d'una sola peça.
- litografia (+ γράφω, escriure): sistema d'impressió, en què el dibuix és fixat mitjançant una base grassa damunt la pedra litogràfica o bé damunt una planxa metàl·lica de zinc o alumini.

M

50. μακρός, ά, όν: gran

- macroeconomia: estudi de l'economia a gran escala.
- macrocefàlia (+ κεφαλή, “cap”): deformitat consistent en una grandària excessiva del cap.

51. μαντεία, ας (ή): endevinació

- ornitomància (+ ὄρνις, “ocell”): endevinació fonamentada en l'observació del cant o bé del vol dels ocells.
- quiromància (+ χεῖρ, “mà”): art d'endevinar el passat d'una persona o de predir-li el futur mitjançant l'examen de les línies, prominències i altres característiques de la mà.

52. μάχη, ης (ή): batalla, lluita

- naumàquia (+ ναῦς, “nau”): en l'antiguitat clàssica, espectacle que reproduïa un combat naval.
- tauromàquia (+ ταῦρος, “toro”): art i tècnica de torejar; toreig.

53. μέγας, μεγάλη, μέγα: gran

- megalomania (+ μανία, “bogeria”): predilecció per les coses grans.
- megàlit (λίθος, “pedra”): monument construït amb pedres grans.

-
-

54. μέλας, αινα, αν: negre

- melancolia o malenconia (les dues formes són correctes) + χολή (bilis): estat anímic depressiu. Segons la teoria dels humors d'Hipòcrates (segle V aC), aquelles persones amb més bilis negra eren propenses a la depressió.

- melanina: és el nom que rep el pigment fosc responsable del color de la pell, del pèl i de l'iris dels ulls dels mamífers.

55. μέλος, ου (τό): cant, música

- melodia (+ ωδή, "cant"): successió de sons agradable a l'orella.

- melòman (+ μανία, "bogeria"): persona que és un gran amant de la música.

56. μήν, μηνός (ό): lluna, mes

- menisc: part del genoll en forma de "petita lluna".

- menopausa (+ παύω, "cessar") vol dir, etimològicament, que s'acaba la lluna; desaparició de les ovulacions en la dona i, consegüentment, de la regla o menstruació, mot amb idèntic ètim. - dismenorrea (+ δύς, que indica dificultat, + ρέω, "fluir"): menstruació difícil i dolorosa.

57. μισέω: odiar

- misandria (+ άνήρ, "home"): odi envers el gènere masculí.

- misogínia (+ γυνή, "dona"): odi envers el gènere femení.

- misantrop (+ άνθρωπος, "home"): odi envers el gènere humà.

58. μορφή, ης (ή): forma

- amorfi (+ α privativa): sense forma determinada.

- metamorfosi (+ μετα, "més enllà"): transformació.

N

59. νεκρός, ό, όν: mort

- necròpoli (+ πόλις, "ciutat"): cementiri d'època antiga.

- necrològica (+ λόγος, "ciència"): obituari, full que informa de la mort d'una persona.

- necrofília (+ φίλος, "amic", "amant"): atracció pels morts.

60. νέος, ου (ό): jove, nou

- neologisme (+ λόγος, "paraula"): mot de nova creació. Ex: telèfon.

- neòfit (+ φυτόν, "planta"): persona que és iniciada en el culte d'una religió. Per extensió, persona que s'ha adherit recentment a una doctrina, a un moviment o un partit polític, etc.

61. νήσος, ου (ή): illa

- Melanèsia (μέλας, "negre"): conjunt d'illes situades a l'Oceà Pacífic, al nord d'Austràlia.

- Micronèsia (+ νήσος, "illa"): conjunt d'illes situades a l'Oceà Pacífic, sobre Melanèsia.

- Polinèsia (+ πολύς, "molt"): conjunt d'illes situades a l'Oceà Pacífic, a la dreta de Melanèsia i Micronèsia.

62. νόμος, ου (ὅ): llei

- economia (+ οἶκος, “casa”): administració ordenada dels béns d'una comunitat.
- gastronomia (+ γαστήρ, “estómac”): coneixement de tot el que té a veure amb la cuina, l'elaboració i la composició dels plats, i l'art de degustar i apreciar les menges i les begudes.

Ξ

63. ξενος, η, ου: estranger

- proxeneta (+ προ, "davant de"): persona que explota la prostitució d'una dona. A l'antiga Grècia, però, els proxenetes eren persones encarregades de defensar els interessos dels ciutadans d'altres polis, com fan avui en dia els ambaixadors. Actuaven de mediadors entre el ciutadà estranger i les autoritats.
- xenofòbia (+ φόβος, “por”): odi als estrangers.

O

64. ὁδος, οῦ (ὅ): camí

- èxode (+ ἔξ, “fora de”): sortida dels israelites d'Egipte. Per extensió, emigració en massa.
- mètode (+ μέτα, “més enllà de”, “després”): camí (pla) que se segueix de manera ordenada i sistemàtica per a arribar a un fi.
- període (+ περι, “al voltant de”): porció de temps limitat i determinat per l'ocurrència d'algun fenomen.
- episodi (+ ἐπι, “sobre”, + εις, “cap a”): part introduïda “sobre” l'acció principal.

65. οἶκος, ου (ὅ): casa

- economia (+ νόμος, “lleï”): administració ordenada dels béns d'una comunitat.
- ecologia (+ λόγος, “ciència”): part de la biologia que estudia les interrelacions dels éssers vius entre ells i amb el seu medi.

66. οἶνος, ου (ὅ): vi

- enoteca (+ τίθημι, “col·locar”): espai especialment condicionat per a l'exposició o la venda de vins.
- enòleg (+ λόγος, “estudi”): persona entesa en vi.

67. ὅλος, η, ου: tot

- holocaust (+ καίω, “cremar”). Antigament era la crema (καίω) d'un bou sencer (ὅλος). Durant la Segona Guerra Mundial el terme canvià de significat i serví per al·ludir al genocidi de 6 milions de jueus practicat pel nazisme.
- holisme: doctrina que cerca el coneixement de la realitat sencera, no de les seves parts.

68. ὅμοιος, ή, όν: igual, semblant

- homònim (+ ὄνομα, “nom”): que té el mateix nom.
- homofòbia (+ φόβος, “por”): aversió als homosexuals.

69. ὄνομα, ατος (τό): nom

- pseudònim: nom fals (ψευδής) emprat per un autor en lloc del seu.
- onomatopeia (+ ποιέω, “fer”): formació d'una unitat lèxica per imitació d'un so, d'un soroll o d'una veu naturals. Ex: etxem.

70. ὀρθός, ή, όν: correcte

- ortodoncista (+ ὀδός, “dent”): metge que corregeix les irregularitats de posició de les dents.
- ortopèdia (+ πός, “peu”): tractament per corregir les deformacions o desviacions dels ossos o de les articulacions del peu.

71. ὄρνις, -ιθος (ό): ocell

- ornitologia (+ λόγος, “estudi”): ciència que estudia els ocells
- ornitorinc: mamífer de cos aplanat, cua ampla i “morro” (τό ρυγχος, εος) en forma de bec d’ocell.

72. ὄρος, ους (τό): muntanya

- orografia (+ γράφω, “escriure”): part de la geografia física que tracta de la descripció dels relleus en una regió determinada.
- orenga (+ γανάω, “alegrar-se”): planta emprada com a condiment, que, etimològicament, és “l’alegria de les muntanyes”.

II

73. παίς, παιδός: nin

- pederàstia (+ έρως, “amor”): relació sexual d'un home adult amb un impúber.
- pedofília (+ φιλέω, “estimar”): l’amor sensual d'un adult envers un impúber, en principi sense contacte sexual.
- pediatre (+ ιατρός, “metge”): metge dels nins.

74. παλαιός, ά, όν: antic

- paleontologia (+ ών, “ser” + λόγος, “estudi”): ciència que estudia els fòssils.
- paleolític (+ λίθος, “pedra”): primer període de la prehistòria.

75. πᾶς, πᾶσα, πᾶν: tot

- panacea (+ ᾄκος, “remei”): remei o solució útil per a totes les malalties o, en general, per a totes les situacions.
- panorama (+ όράω, “veure”): vista total d’una escena o paisatge.
- pantera (+ θήρ, “fera”): totalment fera, molt feroç.

76. πάσχω: patir πάθος, -ους (τό)

- patologia (+ λόγος, “estudi”): branca de les ciències biològiques i de la medicina que estudia les causes de les malalties i la fisiologia dels organismes que les pateixen.
- telepatia (+ τήλε, “lluny”): fenomen consistent en la percepció extrasensorial d'allò que una altra persona sent o pensa.
- simpatia (+ συν, “amb”): inclinació instintiva que atrau una persona envers una altra.

77. πόλις, εως (ή): ciutat

- política: gestió dels afers públics.
- metròpoli (+ μήτηρ, “mare”): ciutat principal d'una contrada; per a les antigues colònies gregues, era la ciutat d'origen, la ciutat “mare”.

78. πολύς, πολλή, πολύ: molt

- poliglòt (+ γλώσσα, “llengua”): persona que parla diferents llengües.
- polígon (+ γωνία, “angle”): figura geomètrica de molts d'angles.

79. **πόταμος, οὔ (ὄ): riu**

- Mesopotàmia (+ μέσος, “enmig”): antiga regió del Pròxim Orient situada entre els rius Tigris i Eufrates.
- hiporòtam (+ ἵππος, «cavall»): mamífer que habita als llacs i rius d'Àfrica.

80. **πῦρ, πυρός (τό): foc**

- piròman (+ μανία, “bogeria”): persona que té obsessió malaltissa per provocar incendis.
- pirotècnia (+ τέχνη, “art”): art de preparar explosius i focs artificials d'espectacle, d'utilitat o de guerra.

P

81. **ῥίς, ῥινός (ῆ): nas**

- rinoplàstia (+ πλάσσω, “modelar”): reconstitució de l'apèndix nasal mitjançant una intervenció quirúrgica.
- otorrinolaringòleg (+ το οὖς, ὠτός, “orella” + ὁ λάρυγξ, λάρυγγος, “gargamella”): metge que tracta de les afeccions de l'orella, del nas i de la laringe.
- rinoceront (+ κέρας, “banya”): mamífer amb una o dues banyes en forma de nas.

Σ

82. **σάρξ, σαρκός (ὄ): carn -**

- sarcasme: ironia mordaç
- sarcòfag (+ φάγω, “menjar”): arca sepulcral, generalment de pedra, erigida sobre el sòl, per a contenir un cadàver.

83. **σήμα, ατος (ὄ): senyal**

- semàfor (+ φέρω, “portar”): dispositiu de senyalització òptica i eventualment lluminosa.
- polisèmia (+ πολύς, “molt”): propietat d'un signe lingüístic de tenir més d'un significat.

84. **σκοπέω: observar**

- endoscòpia (ἔνδον, “dintre”): exploració instrumental de la superfície interna de cavitats i conductes de l'organisme mitjançant un endoscopi.
- estetoscopi (+ στήθος, “pit”): instrument per a auscultar. També conegut entre els metges com a fonendoscopi (< ἔνδον, “interiorment” + φωνή, “so”).

85. **σοφός, ή, όν: savi**

- filosofia (+ φιλέω, “estimar”): disciplina que propugna l'amor a la saviesa.
- sofisma: argument capciós, sil·logisme viciós, per fer passar com a veritat el que és fals.

86. στρατός, ου (ὁ): exèrcit

-estratègia (+ ἄγω, “conduir”): art de coordinar les accions i de maniobrar per tal d’aconseguir una finalitat.

-estratagema (+ ἄγω, “conduir”): sinònim d’estratègia.

- estrateg (+ ἄγω, “conduir”): sinònim de soldat.

T**87. ταχύς, εἶα, ύ: ràpid**

- taquicàrdia (+ καρδία, “cor”): acceleració del ritme cardíac

- taquígrafia (+ γράφω, “escriure”): art d’escriure tan de pressa com es parla valent-se de signes especials i abreviatures.

88. τῆλε: lluny

- telèfon (+ φωνή, “so”): aparell per a transmetre sons, especialment la veu, a distància.

- telescopi (+ σκοπέω, “observar”): instrument òptic usat per a observar objectes llunyans.

89. τίθημι: col·locar (θήκη, -ης (ή))

- discoteca (+ δίσκος, “disc”): moble per a guardar-hi discs/ local on hom balla i escolta música enregistrada..

- pinacoteca (+ πίναξ, “quadre”): edifici destinat a conservar o exposar col·leccions de pintura.

90. τόπος, ου (ὁ): lloc

- tòpic: lloc comú, argument general que s’aplica a tots els casos similars.

- toponímia (+ ὄνομα, “nom”): nom de lloc.

Y**91. ὕδωρ, ὕδατος (τό): aigua**

- hidratar: combinar una substància amb l’aigua.

- hidroteràpia (+ θεραπεύω, “cuidar”): utilització de l’aigua amb finalitat terapèutica.

Φ**92. φέρω: transportar**

-metàfora (+ μετα, “després”): Figura de dicció en la qual un mot expressa una altra cosa amb la qual té una certa semblança.

-àmfora (+ ἀμφι, “dels dos costats”): recipient de ceràmica, amb dues nanses, usat pels pobles mediterranis de l’antiguitat per a guardar i transportar líquids i altres productes.

93. φημί: dir

-eufemisme (+ ευ, “bo”): mot o locució d’expressió atenuada, en substitució d’un altre de més dur, inconvenient o desplaent.

-profeta (+ προ, “davant”): persona que, inspirada per un déu, prediu el futur o revela coses ignotes a la ment.

94. φιλέω: estimar (φίλος, -η, ον)

- filosofia (+ σοφία, “saviesa”): disciplina que propugna l'amor a la saviesa.
- filantrop (+ άνθρωπος, “home”): persona que estima el gènere humà, altruista.

95. φῶς, φωτός (ὅ): llum

- fòsfor (+ φερω, “portar”): element químic, però també sinònim de misto, llumí.
- fotografia (+ γραφία, “escriptura”): procediment que permet d'obtenir, per mitjà de la llum i de substàncies químiques, imatges òptiques permanents sobre superfícies convenientment preparades.

X

96. χεῖρ, χειρός (ἡ): mà

- cirurgia: part de la medicina que té per objecte tractar les malalties, les deformitats, els traumatismes, etc., per mitjà d'operacions fetes amb la mà o amb instruments (το ἔργον, ον).
- quiròfan: sala d'operacions, dita així perquè era una sala creada el 1892 en un hospital de Madrid per permetre als estudiants de medicina veure la mà “visible” (φανός, η, ον) dels metges.

97. χρόνος, ου (ὅ): temps

- cronologia (+ λόγος, “estudi”): ciència que té per objecte l'establir les dates dels esdeveniments històrics.
- cronòmetre (+ μέτρον, “mesura”): instrument per a mesurar el temps.
- anacronisme (+ ανα, “cap enrere”): qualsevol cosa (fet, costum, etc.) no pròpia del temps al qual es vol referir o incongruent amb el seu ambient; etimològicament parlant, error en virtut del qual situam un fet “més enrere”, “més amunt” (ανα) del seu temps.

Ψ

98. ψυχή: ànima

- psicologia (+ λόγος, “estudi”): ciència que estudia el comportament dels animals i de l'home.
- psiquiatria: ciència que té per objecte el tractament (ιατρεία) dels desordres mentals.

Ω

99. ᾠδή, ᾠς (ἡ): cant

- oda: composició musical de forma lliure.
- paròdia (+ παρά, «al costat de»): imitació burlesca, irònica

100. ὄψ, ὀπός (ἡ): vista < ὄραω (“veure”)

- òptica: centre especialista en lents.
- sinopsi (+ συν, “amb”): sinònim de resum.
- autòpsia (+ αυτος, “un mateix”): estudi de les diferents parts d'un cadàver per a diagnosticar les causes de la mort.

101. αυτός, -ή, -όν
102. δέκα
103. δίς
104. θεραπεία -ας
105. κέντρον, -ου
106. μανία, -ας (ή)
107. μέτρον, -ου
108. μικρός ά όν
109. μόνος, -η, -ον
110. ποῦς, ποδός
111. ῥέω
112. τρεῖς
113. φαγεῖν < ἐσθίω
114. φόβος -ου 115. φωνή -ής
116. αντί
117. από
118. διά
119. ἐν
120. ἔνδον
121. ἐπί
122. κατά
123. μετά
124. παρά
125. περί
126. σύν
127. ὑπέρ
128. ὑπό
129. -α
130. δυσ-
131. ημι-
132. -ικός, -ικη, ικόν
133. -ιτις
134. -σις

LITERATURA GREGA

(Bloc II)

- Poesia èpica. Homer: La *Ilíada* i l'*Odissea*.
- Teatre: Èsquil, Sòfocles, Eurípides i Aristòfanes.
- Historiografia: Heròdot, Tucídides i Xenofont.

MITOLOGIA GREGA (Bloc V)

Proposta
Cosmogonia i Teogonia: - Del Caos al destronament d'Urà. - De Cronos a Zeus.
Antropogonia: - El mite de Prometeu: creació de l'ésser humà. - Deucalió i Pirra. - L'aparició de la dona: Pandora.
Els déus olímpics: - Zeus, Hera, Posidó, Hades, Demèter, Atena, Hefest, Apol.lo, Àrtemis, Ares, Afrodita, Dionís, Hermes.
Els mites de Creta: - Teseu i el Minotaure. - Dèdal i Ícar.
La guerra de Troia: - Causes i origen de la guerra. - Aquil.leu. - Desenllaç de la guerra.
- Jàson i els Argonautes.